

מרכז המידע למודיעין ולטרור במרכז
למורשת המודיעין (מל"מ)

חדשות הטרור והסכסוך הישראלי-פלסטיני (24 - 31 במרץ 2009)

אתר התקיפה בסודאן (אלג'זירה, 26 במרץ)

עיקרי הדו"ח

- בשטח נמשכה מגמת הירידה בהיקף ירי הרקטות ופצצות המרגמה לעבר יישובי הנגב המערבי. אירוע חריג היה סיכול ניסיון הנחת מטען חבלה (31 במרץ) במרכז הרצועה בעקבותיו נורו מספר רקטות ופצצות מרגמה לעבר ישראל.
- כלי תקשורת אמריקאיים (וערביים) דיווחו כי במהלך ינואר 2009 תקפו מטוסים ישראליים בסודאן שיירת משאיות ובה משלוח איראני של אמצעי לחימה, שהיו בדרכם לרצועת עזה. דוברים ישראליים מוסמכים סרבו להתייחס לפרסומים אלו. אם המידע שפורסם בתקשורת האמריקאית נכון, אזי המדובר בסיכול ניסיון איראני לסייע לחמאס לשקם יכולותיה הצבאיות-טרוריסטיות בעקבות מבצע "עופרת יצוקה". ניסיון זה, לו הצליח, עלול היה לתרום להידרדרות המצב בדרום ישראל ולתת בידי חמאס כלים (משופרים?) להתשת העורף הישראלי.

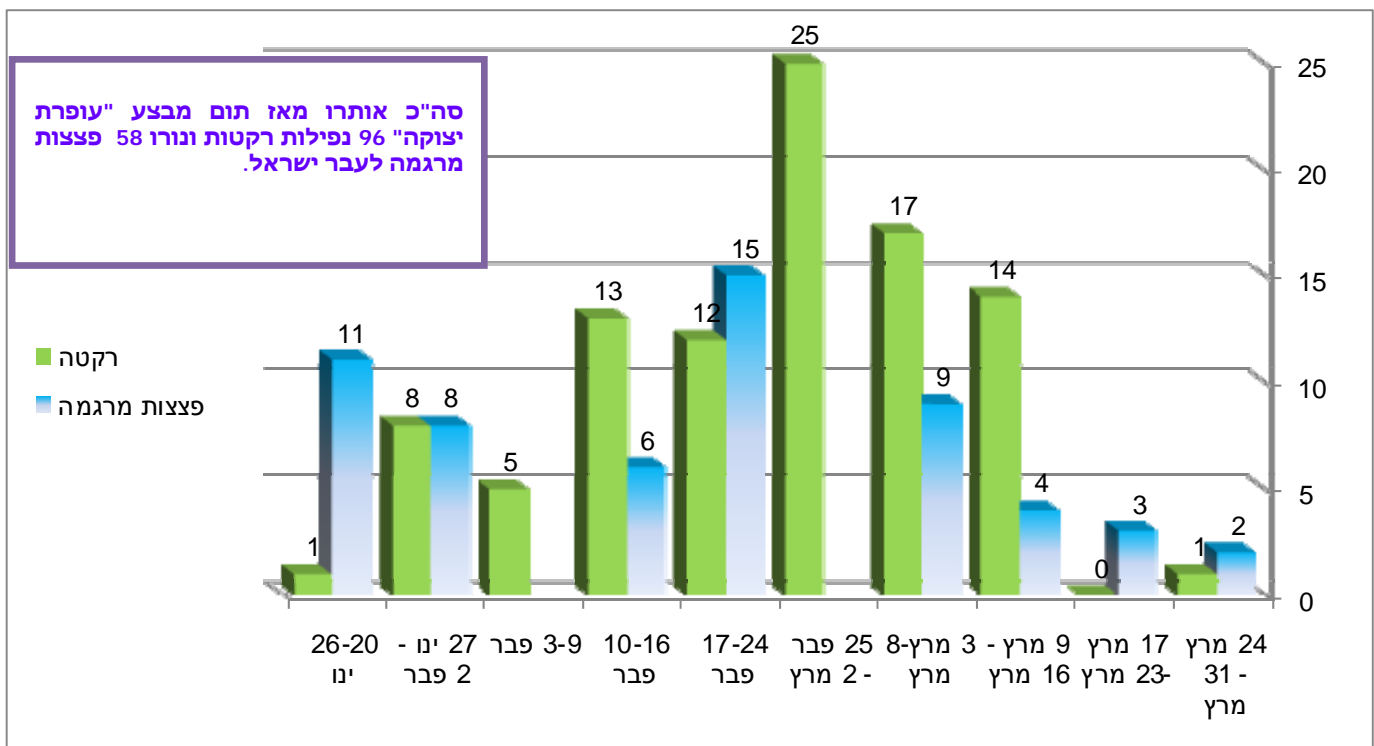
אירועים בולטים בשטח

רצועת עזה

נמשכת מגמת הירידה בירי רקטות ופצצות המרגמה

■ נמשכת מגמת הירידה בהיקף ירי הרקטות ופצצות המרגמה לעבר הנגב המערבי. במהלך השבוע החולף נורו רקטה אחת ושתי פצצות מרגמה לעבר שטח ישראל. ב-31 במרץ, בעקבות סיכול ניסיון הנחת מטען סמוך לגדר המערכת, נורו שלוש רקטות לעבר יישובי הנגב המערבי. אחת מהן נחתה שטח הרצועה. כמו כן נורתה פצצת מרגמה. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק¹ (פירוט האירוע ראו להלן).

■ במהלך סקירתו בפני שרי הממשלה, דיווח ראש שירות ביטחון כללי, יובל דיסקין, כי הירידה בהיקף ירי הרקטות נובעת מפעילות סיכול מוגברת של חמאס. לדבריו, חמאס, שאינה מעוניינת בהסלמה בעיתוי הנוכחי, עוצרת חוליות ירי רקטות ואף הגיעה להסכמה עם ארגון הג'האד האסלאמי בפלסטין, שלא לבצע ירי (הארץ, 30 במרץ).

סיכול ניסיון פיגוע במרכז רצועת עזה

■ כוח צה"ל זיהה ב-31 במרץ, בשעות הבוקר ארבעה מחבלים חמושים, אשר ניסו להניח מטען חבלה סמוך לגדר הביטחון במרכז הרצועה. כוח צה"ל חצה את גדר המערכת, ובסיוע כלי טיס של חיל האוויר תקף את החמושים. שני מחבלים נהרגו ועל גופותיהם נמצאו אמצעי לחימה רבים. במהלך חילופי האש עם המחבלים נפצע חייל צה"ל באורח קל (אתר דובר צה"ל, 31 במרץ).

¹ נכון ל-31 במרץ 16:00.

■ זוהי התקרית הראשונה מסוגה מזה כמה שבועות. קודם לכן, ב- 5 במרץ, פגע כלי טיס של חיל האוויר בכמה חמושים, שזוהו סמוך לגדר המערכת במרכז רצועת עזה, לאחר שירו טיל נגד טנקים לעבר כוח צה"ל. בתקרית זו נהרגו שלשה פעילי הג'יהאד האסלאמי בפלסטין.

יהודה ושומרון

סיכול ניסיון פיגוע באזור שכם

■ בליל 24 ל- 25 במרץ עצר כוח צה"ל שלושה מחבלים פלסטינים סמוך לכפר בית דג'ן, דרומית מזרחית לשכם. ידי המחבלים נמצא מטען צינור, נשק מאולתר ומפות של האזור. הכוח הגיע למקום לאחר שהושלך בקבוק תבערה לעבר רכב ישראלי על כביש המוביל ליישוב אלון מורה. בסריקות שביצע הכוח זוהו השלושה ונעצרו לאחר מרדף.

■ ביהודה ושומרון נמשכת פעילות סיכול ומנע של כוחות הביטחון. כך למשל, ב- 30 במרץ חשף כוח צה"ל, אקדה, מחסניות תואמות וסכין קומנדו בביתו של פלסטיני בכפר חורסה, דרומית מערבית לחברון. אמצעי הלחימה הוחרמו והפלסטיני הועבר לחקירת כוחות הביטחון.

פיגועים ביהודה ושומרון

■ גם בשבוע החולף אירעו פיגועים במתווה של השלכת בקבוקי תבערה וזריקות אבנים ביהודה ושומרון. להלן אירועים עיקריים:

- **25 במרץ:** בקבוק תבערה הושלך לעבר רכב ישראלי, דרומית מערבית לחברון. לא היו נפגעים אך נזק נגרם לרכב.
- **26 במרץ:** אזרח ישראלי נפצע באורח קל מאבנים שיוזו לעבר הרכב בו נסע, סמוך לביר נבאללה, דרומית לראמאללה. חמישה כלי רכב נוספים ניזוקו.
- **29 במרץ:** בקבוק תבערה הושלך לעבר רכב ישראלי, סמוך לדיר אבו משעל, צפונית מערבית לראמאללה. לא היו נפגעים ולא נגרם נזק.

רצועת עזה לאחר מבצע "עופרת יצוקה"

המצב במעברים בין ישראל לרצועה

■ בשבוע החולף נמשכה העברת סיוע הומאניטארי לרצועת עזה דרך המעברים שבין ישראל לרצועה. במהלך השבוע עברו מעל ל- 100 משאיות בממוצע דרך המעברים כרם שלום וקרני. כמו כן, עברו כ- 200 טון גז בישול ליום, ובנוסף לכך סולר המיועד לתחנת הכוח ברצועת עזה.

■ בכיר באגודת בעלי תחנות הדלק ברצועה, **מחמד אלח'זנדאר**, אמר כי בשבוע החולף חל גידול בכמויות הגז המוכנסות לרצועה. הוא אישר כי כ- 200 טון גז ביום נכנסים לרצועה, אולם הוסיף כי יש צורך ב- 300 טון גז ליום על מנת לאפשר אספקה סדירה לכלל תושבי הרצועה (העיתון אלרסאלה, 30 במרץ).

הברחות לרצועת עזה אמצעי לחימה

ראש השב"כ מתריע על המשך הברחת אמצעי לחימה לרצועת עזה

■ בישיבת הממשלה ב- 29 במרץ, עדכן ראש השב"כ, יובל דיסקין, כי **נמשכת הברחת אמצעי הלחימה לרצועת עזה**. לדבריו, מאז סיום מבצע "עופרת יצוקה" הוברחו לרצועה עשרות טונות של חומרי נפץ תקיניים וחומרי גלם להכנת רקטות מתוצרת בית. הוא הוסיף כי ניכר שיפור הדרגתי בפעילות המצרית לאורך הגבול עם רצועת עזה, אולם שיפור זה אינו מספיק. דיסקין מסר כי הוברחו לרצועה **22 טונות של חומרי נפץ תקיניים, 45 טונות של חומרי גלם לייצור אמצעי לחימה, עשרות רקטות תקיניות, מאות פצצות מרגמה ועשרות טילים נגד טנקים ומטוסים** (הארץ, 30 במרץ).

■ על פי התקשורת המצרית ממשיכה מצרים בתגבור כוחותיה באזור הגבול עם רצועת עזה, ובעיקר ברפיח. עיתון מצרי דיווח כי כוחות משטרה גדולים הגיעו לאזור על מנת לחזק את המעקב אחר ההברחות (בר מצר, 25 במרץ). ב- 25 חשפו כוחות הביטחון המצריים 6 מנהרות ברפיח המצרית, בהן נתגלו סחורות שונות שהיו מיועדות להברחה (אליום אלסאבע, 25 במרץ). ב- 29 במרץ גילו המצרים מחסן ששימש להברחת דלק, שמוקם בשטח חקלאי באזור רפיח. באזור נחשף פתח מנהרה וצינורות, ששימשו להברחת הדלק (אליום אלסאבע, 29 במרץ).

דיווחים בכלי התקשורת האמריקאים על תקיפת ישראל בסודאן

■ בכלי התקשורת האמריקאים (והערביים) דווח לאחרונה כי ישראל תקפה **בסודאן** שיירה ובה אמצעי לחימה שהיו בדרכם לרצועת עזה. דוברים ישראלים מוסמכים סרבו להתייחס לפרסומים הללו. במסגרת זאת:

● **רשת CBS** דיווחה ב-25 במרץ כי מטוסים ישראלים תקפו בסודאן במהלך חודש ינואר 2009, שיירה של כ- 20 משאיות עמוסות אמצעי לחימה שהיו בדרכן לרצועת עזה. על פי הדיווח התקיפה הייתה באזור מדברי, דרומית-מערבית לעיר הנמל הסעודית פורט סודאן, ונהרגו בה 39 בני אדם.

● על פי דיווח **במגזין האמריקני טיים** ב- 29 במרץ, משלוח אמצעי הלחימה שהותקף, **יצא מאיראן**, וכלל טילי פאג'ר ארוכי טווח שטווח הפגיעה שלהם מגיע לתל אביב. בדיווח נוסף של טיים ב- 30 במרץ נמסר כי בתקיפה השתתפו עשרות מטוסי קרב וכלי טייס בלתי מאוישים. מטוסי קרב מסוג F-16 הפציצו את השיירה, שכללה 23 משאיות, בעוד שמטוסי F-15 חיפו עליהם. צילומים של כלי טיס בלתי מאוישים גילו כי השיירה נפגעה באופן חלקי ואז שבו מטוסי ה-F-16 והפציצו אותה פעם נוספת.

■ אם המידע שפורסם בתקשורת האמריקאית (והערבית) נכון ביסודו, אזי המדובר בסיכול ניסיון איראני לסייע לחמאס לשקם יכולותיו הצבאיות-טרוריסטיות ברצועה בעקבות הנזקים שנגרמו לה במבצע "עופרת יצוקה". ניסיון שכזה, לו הצליח, יכול היה לתרום להידרדרות המצב בדרום ישראל

ולתת בידי חמאס כלים (משופרים?) להתשת העורף הישראלי, כפי שאיראן עושה זאת באמצעות חזבאללה בלבנון².

■ בחמאס הכחישו את הדיווחים אודות התקיפה בסודאן. **צלאח אלברדויל**, בכיר חמאס ברצועה, אמר כי הרעיון שנשק מוברח לעזה דרך סודאן "מעורר לגלוג", והוכחה לשקריותו היא שבין סודאן לעזה נמצאת מצרים, שבדידה היכולת למנוע הכנסת נשק לעזה (פאל-מדיה, 26 במרץ). **נציג חמאס בלבנון, אסאמה חמדאן**, אמר כי זהו ניסיון נואש של ישראל להשיג בחזרה "את מה שאיבדה בכישלון שלה ברצועה". הוא הוסיף כי חמאס יודעת כי ישראל, בגיבוי ארה"ב, מנסה למנוע בכל הכוח מחמאס להבריא נשק לרצועה, והביע תקווה שההברחה תמשך כהרגלה "שכן היא חלק מההתנגדות" (קרי, הטרור) (Palestine-info, 26 במרץ).

תמונות שעל פי ערוץ אלג'זירה צולמו באתר התקיפה בסודאן (אלג'זירה, 26 במרץ)

דיווח על הפקת לקחים של חמאס לאחר מבצע "עופרת יצוקה"

■ השבועון **ג'יינס** פרסם כתבה (26 במרץ), לפיה חמאס השלימה חקירה, בעקבות מבצע "עופרת יצוקה" לגבי הכשלים בתכנית המגננה שלה. לפי מסקנות החקירה, יודחו מתפקידם כ- 50 מפקדי שטח עקב תפקודם הלקוי במהלך המבצע. ממצאי החקירה מדגישים את הצורך להחדיר מחדש מוראל ומוטיבציה בפעילי חמאס על מנת שלא יפגינו "חולשה ופחד במהלך מלחמה אמיתית". בנוסף, עוסקות מסקנות החקירה בטכניקות לחימה והכשרה חדשות, שחמאס צפויה לאמץ, וכן שיפורים בתחומי הלוגיסטיקה והתקשורת.

עצרות ומפגנים של חמאס ברצועה

■ ב- 27 במרץ קיימה חמאס שלוש עצרות ברחבי רצועת עזה לזכרם של הרוגי מבצע "עופרת יצוקה". בעצרת במחנה הפליטים אלברייג' נשא דברים, יועצו המדיני של ראש ממשלת חמאס, יוסף חקה, שעמד על הצורך ב"שיקום ההתנגדות" במסגרת שיקום הרצועה. במחנה פליטים אלנציראת קיימו פעילי חמאס מפגן צבאי, לציון יום השנה למותם של אחמד יאסין ועבד אלעזיז אלרנתיסי ולזכר הרוגי מבצע "עופרת יצוקה" (פלסטין אלאין, 28 במרץ).

² מידע על הסיוע הצבאי האינטנסיבי שאיראן מעניקה לחמאס ראו: "[הסיוע האיראני לחמאס](#)" (12 בינואר, 2009). אם המידע שפורסם לאחרונה נכון, הרי שיש בכך חזרה על ניסיון האיראנים לשגר לזירת העימות בין ישראל לפלסטינים, אמצעי לחימה שעלולים היו לשרדג באופן משמעותי את היכולות המבצעיות של ארגוני הטרור (דוגמת פרשת משלוח אמצעי לחימה באמצעות האונייה "קארין A", שנתפסה ע"י צה"ל, ינואר 2002)

ניצחון חמאס בבחירות להתאחדות עובדי אונר"א

■ ב- 25 במרץ התקיימו בחירות להתאחדות עובדי אונר"א ברצועת עזה. על פי דיווחים מרצועת עזה עולה כי **חמאס ניצחה ברוב של 17 מתוך 27 מושבים בהתאחדות**. דובר חמאס, **פוזי ברהום**, אמר כי הניצחון מראה כי "כל בני העם הפלסטיני הולכים אחר ההתנגדות ודרכה המוצלחת". לדבריו, הדבר מעיד על הפופולאריות של חמאס (אתר מרכז אלביאן, 25 במרץ). אחד מנבחרי חמאס להתאחדות אמר בעילום שם כי תקנוני העבודה באונר"א אוסרים לדבר על שמות ארגונים בגלוי וכי מי שעושה זאת מפוטר, אולם הבהיר כי על אף זאת הצליחה חמאס לשווק את רעיונותיה האסלאמיים מבלי שהדבר יחשב לגנותה. נבחר נוסף אמר כי חשיבות הבחירות נובעת מההשפעה החברתית הטמונה בהן, כיוון שעובדי אונר"א ברצועה מפרנסים 10,000 משפחות (עיתון פלסטיין, 30 במאי).

צפי למשט מרובה משתתפים בחודש מאי

■ הארגון Free Gaza הודיע על משט חדש לרצועת עזה המתוכנן להתבצע בסוף חודש מאי 2009. במשט צפויות להשתתף ספינות משא ונוסעים רבות, תחת הכותרת "צי התקווה" (אתר הארגון, 30 במאי).

הזירה המדינית

הרעת תנאי המאסר של אסירי חמאס המוחזקים בישראל

■ נוכח החזקתו המתמשכת של גלעד שליט ע"י חמאס, ועל רקע אי ההתקדמות במגעים לשחרורו, החליטה ממשלת ישראל (17 במרץ) על הקמת ועדת שרים בראשות שר המשפטים לבחינת תנאי הכליאה של האסירים הביטחוניים המשתייכים לחמאס ולג'האד האסלאמי בפלסטיין. ועדת השרים החליטה (18 במרץ) על הקמת צוות מקצועי לבחינת העניין, בהשתתפות נציגי שירות בתי הסוהר, צה"ל, שב"כ ומשרד המשפטים. הממשלה הנחתה את הצוות לפעול לצמצום הפריבילגיות הניתנות לאסירים אלו במידת האפשר, בכפוף לחוק הישראלי ולדין הבינלאומי.

■ בעקבות זאת התכנס הצוות המקצועי וגיבש שורה של המלצות קונקרטיות, אשר הוצגו בפני הממשלה בישיבתה האחרונה **ואושרו על ידה** (29 במרץ). עיקרי הצעדים: צמצום תדירות ביקורי המשפחות ומשך הביקורים; ביטול האפשרות ל"רכש מרוכז" של מוצרים, שאינם מוצעים למכירה רגילה בקנטינות של בתי הסוהר; צמצום מספר ערוצי הטלוויזיה בהם יוכלו האסירים לצפות בטלוויזיות המותקנות בתאיהם; ביטול האפשרות להפקדת כספים בחשבונות האסירים ע"י בני משפחותיהם ועורכי דינם. כמו כן, סוכם כי תיערך בחינה מעמיקה של מספר סוגיות נוספות, אשר כל שינוי בהן מצריך תיקון חקיקה. סוגיות שבהן הוחלט שלא לעסוק לחלוטין, בין השאר מטעמים משפטיים, כוללות ביקורים מטעם נציגי ארגון הצלב האדום, משלוח וקבלה של מכתבים ותנאי מאסר הקשורים לדת ולפולחן.

■ דוברים מטעם חמאס הזדרזו לגנות את ישראל על כוונתה להרע את תנאי האסירים (תוך התעלמות מוחלטת מסירוב חמאס לאפשר הענקת תנאים בסיסיים לגלעד שליט³), וטענו כי הפעלת לחצים ע"י ישראל לא תקדם את המו"מ בעניינו של גלעד שליט. להלן עיקרי ההתבטאויות והפרסומים בנושא זה:

• **אסאמה אלמזיני**, בכיר חמאס, טען כי זכויות האסירים, שאותם רוצה ישראל לשלול, "נלקחו בכוח מהסוהרים בעזרת אמצעים כגון שביתה...". צעדיה של ישראל, לדבריו, לא ישפיעו על החלטת החמאס ולא יניעו אותה ליותרים (אתר פאל-מדיה, 29 מרץ).

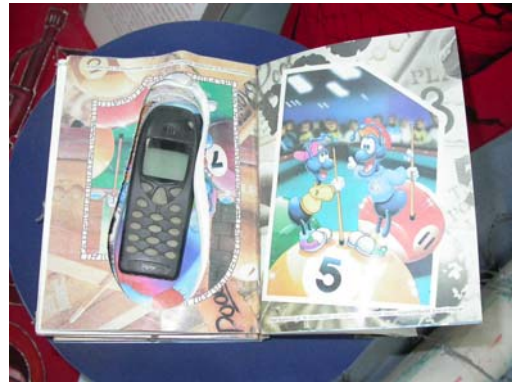
• **אסאמה חמדאן, נציג חמאס בלבנון**, טען כי הפעלת לחץ מצידה של ישראל לא תקדם את המשא ומתן. לדבריו לאסירי חמאס סבלנות והמסר שהם מעבירים להנהגת התנועה הוא, "שעל העסקה הזאת להיות ניצחון נוסף בניצחונותיה של חמאס" (אתר אלקסאם, 30 במרץ 2009).

• **המשרד לענייני אסירים ומשחררים בממשל חמאס**, קרא לארגונים המחזיקים בגלעד שליט, ובמרכזם חמאס, להעלות את רף דרישותיהם מול ישראל בתגובה להחלטה להרע את תנאי אסירי חמאס. על פי ההודעה האמירות הישראליות לפיהן נהנים האסירים מתנאים טובים "נועדו להונות את דעת הקהל העולמית..." (אתר מרכז אלביאן, 30 במרץ).

• **האסיר יחיא אלסנואר, ראש "הועדה העליונה של אסירי תנועת חמאס"**, לדבריו אתר החמאס, הבריח מכלאו הודעה בה שיבח את עמדת חמאס המסרבת לויתורים כלשהם במסגרת עסקת גלעד שליט. הודעה נוספת, שפורסמה בשם **אסירי תנועת חמאס**, קובעת כי "לא נתיר שסיבלנו יהיה אמצעי לחץ על ההתנגדות הפלסטינית...". ההודעה מדגישה כי ההחלטות הישראליות החדשות על עונשים נגד האסירים אינה מרתיעה אותם ואינה מזיזה שיערה מראשם (Palestine-info, אתר חמאס, 22 במרץ).

• העיתון פלסטין, המזוהה עם חמאס, פרסם כתבה (25 במרץ) בה הוא מציין כי ידם של האסירים הפלסטינים על עליונה בנושא הברחת טלפונים ניידים לבתי הסוהר בישראל. הכתבה מספרת כי אסירים של תנועת חמאס הצליחו להתקשר לערוץ אלג'זירה מכלא קציעות ולדבר בשידור ישיר באמצעות טלפון נייד. הכתבה הביאה דברי אסיר בכלא קציעות שאמר כי הטלפונים הניידים שברשות חמאס בבתי הכלא אינם נסחרים בין האסירים וכי "אין להם מחיר" מכיוון שהם רכוש התנועה. הוא הוסיף כי האסירים מצליחים להחביא טלפונים ניידים בדרכיהם המיוחדות.

³ לפי הדין הבינלאומי, גלעד שליט זכאי לכל הפחות לביקורי הצלב האדום ולקבלה ומשלוח של דברי דואר. פניית הצלב האדום בעניין זה לחמאס נדחתה. בנוסף לכך נמנעת חמאס מלהעביר מידע מוסמך על תנאי החזקתו ומצב בריאותו של גלעד שליט. בין התנאים המשופרים שישראל מעניקה לאסירים הפלסטינים הביטחוניים לבין היחס המוענק לגלעד שליט קיים אפוא **חוסר איזון בולט**.

דוגמאות לאופן הברחת טלפונים סולאריים לבתי כלא ע"י אסירים ביטחוניים פלסטיניים. בשתי התמונות העליונות הברחת טלפונים סולאריים באמצעות נעליים. בתמונה התחתונה מימין: הברחה בספר. בתמונה התחתונה משמאל: הברחה בתוך צעצוע (המקור: פריטים שנתפסו בבתי הכלא בקציעות ובמגידו, מתוך תצוגת חומרי השלל במרכז המידע למודיעין ולטרור)

הזירה הפנים-פלסטינית

הדיאלוג הפנים פלסטיני

■ בתחילת אפריל צפוי להתקיים בקהיר סבב פגישות שלישי על מנת להשלים את הדיאלוג הלאומי. בסבב זה יידונו נושאי יסוד שטרם הושגה עליהם הסכמה כמו קווי היסוד של הממשלה, שיטת הבחירות ומקור הסמכות הלאומי (סוכנות מען, 30 במרץ).

■ במקביל לקיומו של הדיאלוג הלאומי נמשכת הטחת האשמות בין פתח וחמאס על המשך מעצר פעיליהם. כך למשל, **אשרף ג'מענה**, נציג במועצה המחוקקת מטעם פתח, פרסם רשימה של 38 פעילים המזוהים עם פתח, שלדבריו עצורים בידי חמאס ברצועה (סוכנות מען, 30 במרץ). בתגובה הודיע משרד הפנים של ממשל חמאס כי אין בידי התנועה עצורים פוליטיים וכי השמות ברשימה הינם שמות עצורים על רקע פלילי או ביטחוני (אתר מרכז אלביאן, 30 במרץ).